

ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
(ДРС)

вул. Арсенальна, 9/11, м. Київ, 01011, тел./факс (044) 239-76-40
E-mail: inform@drs.gov.ua, Сайт: www.drs.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 39582357

від _____ № _____ на № _____ від _____ 20__ р.

РІШЕННЯ

про відмову в погодженні проєкту регуляторного акта

Державна регуляторна служба України відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» розглянула проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 р. № 1209» (далі – проєкт Постанови), надісланий листом Міністерства енергетики України від и від 22.09.2024 № 26/1.1-4.5-23566.

За результатами проведеного аналізу проєкту Постанови та аналізу його регуляторного впливу на відповідність вимогам статей 4, 5, 8 і 9 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі – Закон), ДРС

встановила:

що в доопрацьованому проєкті Постанови зауваження Державної регуляторної служби України, викладені у Рішенні про відмову в погодженні регуляторного акта від 20.08.2024 № 321 (далі - Рішення № 321) враховані розробником частково, що в свою чергу є порушенням вимог статей 9 та 21 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі – Закон).

Так, абзацом 2 пункту 3 визначено, що *«Мінекономіки звертається до споживачів електричної енергії щодо необхідності укладення ними з електропостачальником, банківською установою та/або органом Казначейства договорів про договірне списання по всіх рахунках таких споживачів електричної енергії (далі – договір про договірне списання) з метою їх подальшого включення до Переліку захищених споживачів.*

Згода суб'єкта господарювання на договірне списання коштів відповідно до Порядку передбачається в цьому договорі або додатковій угоді до нього.»

Тобто, проєкт змін ставить обов'язкову для виконання умову для суб'єктів господарювання які хочуть бути включені до Переліку захищених споживачів, а

Державна регуляторна служба України

РІШЕННЯ № 386 від 01.10.2024

Підписав: Кучер Олексій Володимирович

Сертифікат: 6FA97849F1B2570D04000008869000025DF0300

Дійсний: з 12.06.2024 11:11:30 по 12.06.2025 11:11:30

саме підписання договорів про договірне списання по всіх рахунках таких споживачів електричної енергії, не зважаючи на те, що можливо суб'єкт господарювання виконав всі вимоги передбачені Порядком, для включення у перелік. Крім того, вимагає від суб'єкта господарювання надання «згоди» на договірне списання коштів.

Згідно зі статтею 1071 Цивільного кодексу України грошові кошти можуть бути списані з рахунка клієнта без його розпорядження на підставі рішення суду, а також у випадках, встановлених договором між банком і клієнтом.

Пунктом 26.1 статті 26 Закону України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні» встановлено, що платник при укладенні договорів із банком має право передбачити договірне списання грошей із своїх рахунків на користь банку платника та/або третіх осіб.

Відповідно до частини третьої статті 1066 ЦК України банк не має права визначати та контролювати напрями використання грошових коштів клієнта та встановлювати інші, не передбачені договором або законом, обмеження його права розпоряджатися грошовими коштами на власний розсуд.

Тобто, договір про «договірне списання» має бути підписаний суб'єктом господарювання під час відкриття рахунку в Банківській установі, в іншому випадку, даний договір не може бути виконаний, так як «договірне списання» це право клієнта, а не обов'язок.

Абзац 4, пункту 3 знову ж таки підтверджує обов'язок споживача підписати вищевказаний договір про «договірне списання» встановлюючи часові межі таких дій, а саме 20 календарних днів.

Пунктом 5 порядку визначено – *«Споживач електричної енергії включається до Переліку захищених споживачів тільки після підписання договору про договірне списання відповідно до цього Порядку.»*

Пункт 26 Порядку –

«Електропостачальник здійснює контроль за рахунками захищених споживачів та платежів, що здійснюються захищеними споживачами шляхом звернення електронною поштою та/або іншими доступними засобами зв'язку до ДПС щодо надання інформації по всіх наявних рахунках захищених споживачів відкритих в органах Казначейства та/або банківських установах, а також інформацію щодо руху коштів на рахунку (рахунках) захищеного споживача, у тому числі рахунках, що визначені договорами про договірне списання (з наданням інформації щодо призначення платежів). ДПС має надавати таку інформацію електропостачальнику електронною поштою та/або іншими доступними засобами зв'язку протягом 10 календарних днів з дня отримання запиту від електропостачальника.»

Згідно з частиною другою статті 1076 Цивільного кодексу України у разі розголошення банком відомостей, що становлять банківську таємницю, клієнт має право вимагати від банку відшкодування завданих збитків та моральної шкоди

Статті 231 та 232 Кримінального кодексу України встановлюють кримінальну відповідальність за порушення банківської таємниці.

Відповідно до частини першої статті 1076 ЦК України банк гарантує таємницю банківського рахунка, операцій за рахунком і відомостей про клієнта. Відомості про операції та рахунки можуть бути надані тільки самим клієнтам або їхнім представникам. Іншим особам, у тому числі органам державної влади, їхнім посадовим і службовим особам, такі відомості можуть бути надані виключно у випадках та в порядку, встановлених законом про банки і банківську діяльність.

Згідно зі статтею 60 Закону України «Про банки і банківську діяльність» інформація щодо діяльності та фінансового стану клієнта, яка стала відомою банку у процесі обслуговування клієнта та взаємовідносин з ним або стала відомою третім особам при наданні послуг банку або виконанні функцій, визначених законом, а також визначена у цій статті інформація про банк є банківською таємницею. Банківською таємницею, зокрема, є відомості про банківські рахунки клієнтів, у тому числі кореспондентські рахунки банків у Національному банку України.

Пунктом 2 частини першої статті 62 Закону України «Про банки і банківську діяльність» передбачено, що інформація щодо юридичних та фізичних осіб, яка містить банківську таємницю, розкривається банками, зокрема, за рішенням суду.

Відповідно до підпункту 20.1.5 пункту 20.1 статті 20 ПК України контролюючі органи мають право отримувати безоплатно від платників податків, а також від установ Національного банку України, банків та інших фінансових установ довідки у порядку, встановленому Законом України «Про банки і банківську діяльність» та цим Кодексом, довідки та/або копії документів про наявність банківських рахунків, а на підставі рішення суду – інформацію про обсяг та обіг коштів на рахунках, у тому числі про ненадходження в установлені строки валютної виручки від суб'єктів господарювання, інформацію про договори боржника про зберігання цінностей або надання боржнику в майновий найм (оренду) індивідуального банківського сейфа, що охороняється банком

Інформація про залишок коштів на рахунках, операції списання з рахунків та/або зарахування на рахунки та призначення платежів за такими рахунками відсутня серед переліку банківської таємниці, яка розкривається банками на запит центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику (Лист НБУ від 09.11.2021 р. № 18-0005/105354).

Згідно з пунктом 75.1 статті 75 ПК України контролюючі органи мають право проводити камеральні, документальні (планові або позапланові; виїзні або невиїзні) та фактичні перевірки. Камеральні та документальні перевірки проводяться контролюючими органами в межах їх повноважень виключно у випадках та у порядку, встановлених цим Кодексом, а фактичні перевірки – цим

Кодексом та іншими законами України, контроль за дотриманням яких покладено на контролюючі органи.

У пункті 73.3 статті 73 ПК України зазначено, що контролюючі органи мають право звернутися до платників податків та інших суб'єктів інформаційних відносин із письмовим запитом про подання інформації (вичерпний перелік та підстави надання якої встановлено законом), необхідної для виконання покладених на контролюючі органи функцій, завдань, та її документального підтвердження.

Аналіз вказаних норм права дає підстави для висновку, що однією з істотних умов договору банківського рахунка є гарантування банком збереження банківської таємниці.

Подібні висновки викладені у постановках Верховного Суду від 19 травня 2021 року у справі № 646/3518/19 (провадження № 61-196св21), від 01 листопада 2021 року у справі № 761/21850/19 (провадження № 61-8131св21) та від 08 грудня 2021 року у справі № 686/4972/21 (провадження № 61-10767св21).

Органи державної влади, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України (стаття 19 Конституції України).

За договором банківського рахунка банк зобов'язується приймати і зараховувати на рахунок, відкритий клієнтові (володільцеві рахунка), грошові кошти, що йому надходять, виконувати розпорядження клієнта про перерахування і видачу відповідних сум з рахунка та проведення інших операцій за рахунком (частина 1 статті 1066 ЦКУ).

Враховуючи вищевикладене, контроль за рахунком споживачів в тому числі підписання договору про договірне списання залишається правом а не обов'язком суб'єкта господарювання, а тому дана редакція порушує Конституцію України та інші Закони та нормативно-правові акти які регулюють відносини в даних сферах.

Крім того, у новій редакції порядку, крім вимоги на обов'язкове підписання договору про «договірне списання», розробник проєкту ввів нову норму-вимогу - надання споживачем *«згоди»* - *«До копії договору про договірне списання споживачі електричної енергії обов'язково додають копію документу про згоду на надання електропостачальнику ДПС інформації про перелік всіх рахунків, у тому числі про дати відкриття/закриття рахунків, відкритих в органах Казначейства та/або банках, надану цими споживачами до договору постачання електричної енергії.»* - оформлення зазначеної «згоди» не може бути ніяк визначено окрім правил встановлених Податковим Кодексом України (далі – ПКУ). Способи оформлення такої згоди повинні узгоджуватись із правилами встановленими ПКУ.

Відповідно до ПКУ – Платник податків має право *«на нерозголошення контролюючим органом (посадовими особами) відомостей про такого платника без його письмової згоди та відомостей, що становлять*

конфіденційну інформацію, державну, комерційну чи банківську таємницю та стали відомі під час виконання посадовими особами службових обов'язків, крім випадків, коли це прямо передбачено законами;» - згода надається безпосередньо до органів ДПС.

Відповідно до статті 42^{-1.2}. ПКУ – «Платник податків через електронний кабінет може надати контролюючому органу згоду на розкриття іншому платнику податків податкової інформації про нього у самотійно визначеному обсязі.».

Таким чином, виходячи із вищевикладеного, запропонована редакція проєкту потребує доопрацювання.

Ураховуючи зазначене, керуючись вимогами частини четвертої статті 21 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», Державна регуляторна служба України

вирішила:

відмовити в погодженні проєкту постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 р. № 1209».

**Голова Державної регуляторної
служби України**

Олексій КУЧЕР